

Årsplan 2023/2024

Bjørnum barnehage

Til deg som skal begynne,
eller som går i Bjørum barnehage

Innhold

Lovverk og styringsdokumenter	5
Barnehagens verdigrunnlag.....	5
Tilvenning	6
Overganger innad i barnehagen	7
Overgang barnehage – skole.....	7
Fagområdene.....	8
.....	8
.....	8
.....	8
Psykososialt barnehagemiljø.....	9
Vennskap og fellesskap.....	9
Kommunikasjon og språk.....	10
Danning gjennom omsorg, lek og læring.....	10
Danning	10
Omsorg	11
Lek.....	11
Læring.....	11
Livsmestring og helse	11
Aktivt uteliv i Bjørum barnehage.....	12
Barns medvirkning	13
Demokrati.....	14
Mangfold og likestilling	14
Barnehagens digitale praksis	14
Trafikksikkerhet.....	15
Samisk språk og kultur	15
Bærekraftig utvikling.....	15
Barnehagen som pedagogisk virksomhet.....	15
Planlegging.....	16
Progresjon og utvikling.....	16
Vurdering og kvalitetssikring	16
Samarbeid mellom hjem og barnehage.....	17
Tilrettelegging for barn som trenger ekstra støtte.....	17
Opplysningsplikt til barnevernet.....	18
Utviklingsarbeid.....	18

Våre kartleggingsverktøy	18
Våre samarbeidspartnere	19
Avdelingene våre	19
Ruffen og Kanutten.....	19
Periodeplan Ruffen og Kanutten 2023-2024.....	20
Bamsebo.....	22
Progresjonsplan for fagområdene.....	26
<i>Kropp, bevegelse, mat og helse.</i>	27
.....	28
<i>Kunst, kultur og kreativitet.</i>	28
<i>Natur, miljø og teknologi.</i>	28
.....	29
<i>Antall, rom og form.</i>	29
<i>Etikk, religion og filosofi.</i>	30
<i>Nærmiljø og samfunn.</i>	31

Lovverk og styringsdokumenter

Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagens personale for å sikre faglig kvalitet og styre barnehagen i en bevist og uttalt retning. I årsplanen setter vi oss mål for arbeidet og beskriver hvordan vi sammen ønsker å nå disse målene. Barnehageloven og Rammeplanen er barnehagens viktigste styringsdokumenter.

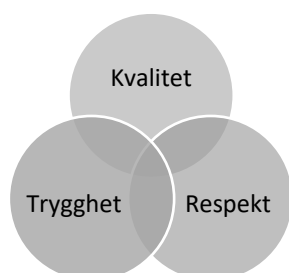
Lov om barnehager

Rammeplan for barnehager (2017)

Barnehagens verdigrunnlag

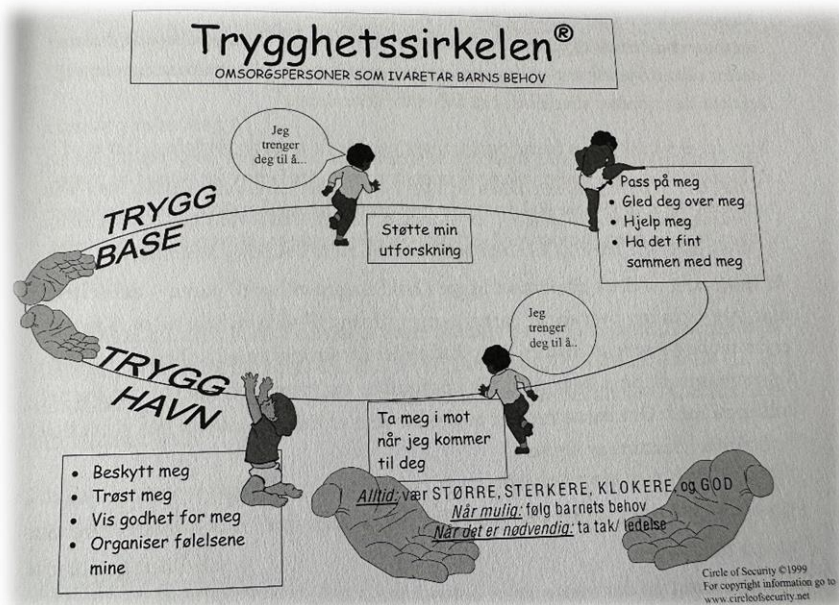
Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og danning skal ses i sammenheng (Rammeplanen, 2017, s. 7).

Vi ønsker å utvikle en barnehage med god kvalitet for barn og voksne, en barnehage preget av at alle føler trygghet og har respekt for hverandre.

For å oppnå vårt verdigrunnlag har vi et tett samarbeid mellom avdelingene, og en helhetlig tenkning på barns utvikling fra de begynner på Knærten, til de «går ut» fra Ruffen/Kanutten. Avdelingene velger mål for fagområdene for å bygge ferdigheter fra år til år.

Tilvenning

I samarbeid med barnets hjem skal vi legge til rette for at barnet får en god start i barnehagen. Oppstarten i barnehagen er ofte barnets første møte med samfunnet utenfor hjemmet. Da beveger barnet seg ut av sine trygge omgivelser. Derfor vil vi sørge for at barnet får tett oppfølging i starten, slik at barnet blir kjent med oss, de andre barna og barnehagehverdagen i sitt tempo. Vi er klar over at det kan ta tid å bli kjent. Vi er opptatt av at barnet skal oppleve personalet som en trygg havn som de kan komme til om de blir slitne, redde, triste eller bare har behov for en liten pause – til de selv er klare for å utforske videre (jf. trygghetssirkelen nedenfor)

(Se barnet innenfra, 2016, s. 25)

Avskjed:

Det er viktig at foreldrene viser barnet trygghet og ro i avskjedssituasjonen.

Gi alltid beskjed til barnet når du forlater barnehagen. Barnet skal lære seg å stole på andre mennesker – når far eller mor går og samtidig sier at de kommer senere for å hente; så skjer det faktisk.

Smokk, sutteklut, bamse eller vogn kan gi ekstra trygghet i tilvenningsperioden.

Mål	Slik gjør vi det
<ul style="list-style-type: none"> ○ Barnet skal få en trygg og god start i barnehagen ○ Både barn og foreldre skal være så trygge på barnehagen at det oppleves greit å ta avskjed ○ Bli kjent med andre barn og voksne 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vi møter barnets behov ○ Vi gir hvert barn individuell tilvenning og tid til å bli trygg ○ Vi utforsker barnehagens inne- og utemiljø sammen med barnet ○ Vi sitter på gulvet, nær barna, slik at de kan ta kontakt med oss både til lek og aktivitet, men også når de har behov for trøst og støtte ○ Vi har fokus på å bygge relasjoner med barn og foreldre ○ Vi utveksler informasjon og avklarer forventninger i oppstarts samtale med foreldrene ○ Vi er imøtekommende og åpne for å diskutere utfordringer

Overganger innad i barnehagen

Overganger innad i barnehagen vil naturligvis forekomme i løpet av barnehagetiden. Vi er opptatt av at overgangen til ny avdeling skal være trygg og forutsigbar for barnet. Vi sørger for at barnet får tid til å bli kjent med ny avdeling når det bytter barnegruppe.

I barnehagehverdagen er alle avdelingene ute samtidig hver dag, da har barna mulighet for å bli kjent med hverandre og de andre voksne i barnehagen. Vi har åpent hus 1 dag i måneden gjennom hele året. Da har vi felles samling og barna velger hvor de vil leke. Avdelingene er også sammen hver morgen og hver ettermiddag. Når det er ferieavvikling sommer, jul og påske er avdelingene ofte slått sammen.

Overgang barnehage – skole

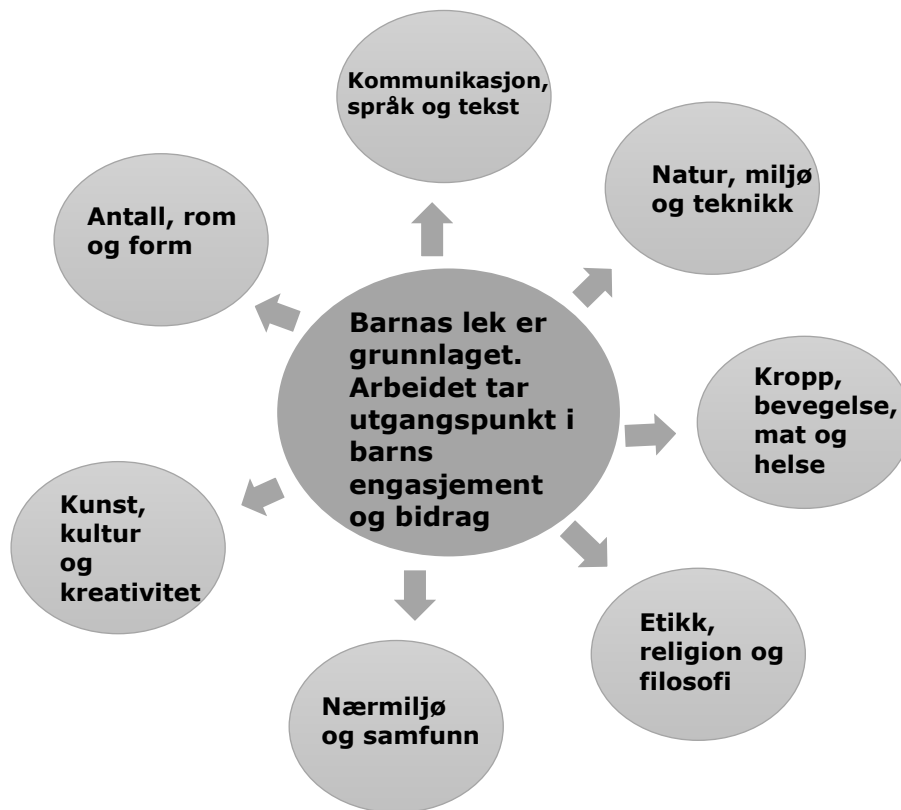
*«I samarbeid med skole og hjem skal barnehagen tilrettelegge for en positiv og trygg overgang fra barnehage til skole. De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen»
(Rammeplanen, kap. 6).*

Barnehagen følger Namsos kommunes overgangsrutiner i forbindelse med skolestart. Det innebærer blant annet samtale med skolen og besøk på skolene. Vi jobber ut ifra alle fagområdene, men med fokus på språk, sosiale ferdigheter, selvstendighetstrening, matematiske begrep og læring igjennom lek. Det er viktig at barna kjenner på at de har med seg erfaringer, kunnskap og ferdigheter fra barnehagen når de begynner på skolen. Ved at skolen er kjent med og bygger videre på dette kan det bidra til sammenheng og kontinuitet i det tidlige lærings- og omsorgstilbudet. Å gå over til noe nytt innebærer en god avskjed med det gamle. Det markerer vi med russetid og overnatting i barnehagen.

Mål	Slik gjør vi det
<ul style="list-style-type: none"> - Gjøre barna trygge med skolen - Gi felles sosiale og faglige ferdigheter som grunnlag for skolestart, og avklare ansvar og forventninger mellom barnehage, skole og foresatte	<ul style="list-style-type: none"> - Setter av tid til egen førskolegruppe - gulgruppa - Snakke om skolen og besøke skolen - Øve på å være i en gruppe med regler - Øve på selvstendighet som gjør at de klarer seg selv - Øve på å motta beskjeder og følge dem - Øve på konflikthåndtering og samhandling - Har ulike aktiviteter som forberedelse til det de vil møte på skolen

Fagområdene

Som en del av barnehagens læringsmiljø vektlegges de syv fagområdene i rammeplanen. Fagområdene gir oss en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens arbeid. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Dette kommer til uttrykk på ulike måter, da vi arbeider tverrfaglig og kan forstå aktiviteter på flere måter. Alt avhengig av hva vi har fokus på i hver enkelt aktivitet.

Eksempel på hvordan vi kan knytte fagområder til LEK

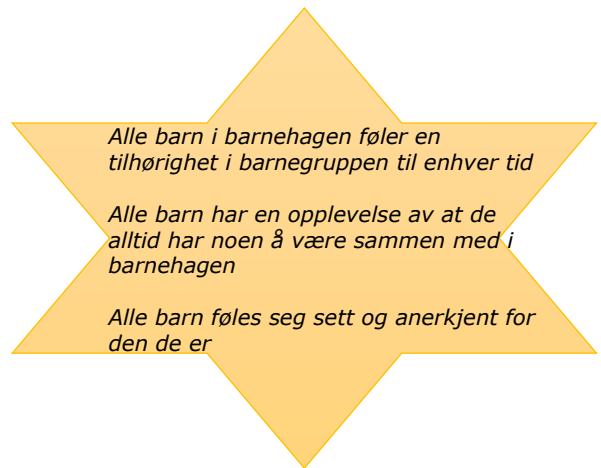
Fagområde	Slik gjør vi det
Kommunikasjon, språk og tekst	Vi bruker språket for å samtale i leken, rollelek Vi setter ord på følelser og handlinger Vi bruker språket til å undre oss
Nærmiljø og samfunn	Barna skal lære at deres valg og handlinger kan påvirke leken for dem selv og andre Vennsksapsrelasjoner oppstår gjennom å forstå normer og regler, og inkludere andre Turer i nærmiljøet vil gi barna felles opplevelser og mulighet for å bygge lekerelasjoner
Etikk, religion og filosofi	Er med på å forme våre måter å oppfatte verden og mennesker En grunnleggende respekt for menneskeverd Vi undrer oss sammen: <i>hvorfor vil dere leke noe ulikt? Hvorfor får ikke alle være med i leken?</i>

Psykososialt barnehagemiljø

§42 i barnehageloven: «*Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikt)*».

Alle som arbeider i barnehagen, har et ansvar om å følge med på hvordan hvert enkelt barn i barnehagen har det. Vi skal arbeide kontinuerlig for å fremme et godt psykososialt barnehagemiljø for alle barna. Oppdager vi at ett eller flere barn ikke har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø, skal vår aktivitetsplikt sikre at det iverksettes tiltak straks. Alle barnehager og skoler i Namsos kommune jobber med samme handlingsplan for inkluderende barnehagemiljø, for å være gode lærings- og utviklingsarenaer som gir barna trygghet og gode mestringsopplevelser. Barnehager er en viktig pedagogisk institusjon når det gjelder å forebygge mobbing. Vi arbeider hver dag med å fremme danning og sosial kompetanse. Handlingsplanen kan leses på vår hjemmeside.

Vennskap og fellesskap

Barnehagen arbeider kontinuerlig med å skape et godt inkluderende miljø, hvor alle barn opplever seg sett og at de har en naturlig tilhørighet i gruppen. Vi har et særlig fokus på hvordan vi som voksne legger til rette og støtter barna i leken.

Barns sosiale kompetanse utvikles kontinuerlig i samspill med andre barn og voksne. Evnen til å mestre balansen mellom det å ivareta sine egne behov og det å se andres behov er en viktig egenskap barn må lære å mestre. Samtidig skal barna erfare at de er betydningsfulle for gruppa og de skal oppleve å være i positivt samspill med de andre barna og voksne på avdelingen/i barnehagen/hjemme. I barnehagen legger vi til rette slik at barna kan utvikle vennskap og oppleve sosialt fellesskap. Vi er gode rollemodeller slik at barna får erfare hvilke rammer som er akseptable i samvær med andre. Vi støtter og veileder barna til å sette grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner.

Mål	Slik gjør vi det
Barna skal i samspill med hverandre og med voksne, kunne samhandle positivt med andre i ulike situasjoner Barna skal ta initiativ til og kunne opprettholde vennskap Stimulerer barns empati og medfølelse, og forebygge diskriminering og mobbing Styrke barnas selvbilde, ha fokus på trivsel og bidra til positiv utvikling Støtte opp under barnas vennskap	Vi har fokus på å være gode rollemodeller Vi har plass til humor Vi støtter barna i å finne gode måter å dele, vente på tur og samarbeide Vi oppmuntrer og setter ord på positive handlinger Vi arbeider med følelser – hvordan forstå egne og andres følelser, hvordan sette ord på følelser. Vi støtter barna i å regulere følelser Vi øver på å løse konflikter på en god måte

Fremme positive handlinger og arbeide for at negative samhandlingsmønstre ikke utvikler seg eller får feste.

Vi er opptatt av godt foreldresamarbeid – sammen bygger vi laget rundt barna
 Vi er opptatt av å bygge gode relasjoner til hvert enkelt barn og foreldre
 Vi bruker samlingsstund med rollespill, bilder, historier- for at barna bedre skal forstå
 Vi er tett på barna inne/ute

Kommunikasjon og språk

«Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling» (Rammeplan, 2017, s. 23).

Kommunikasjon og språk er vesentlig i all samhandling med andre barn og voksne. Vi bruker språket til blant annet å oppnå kontakt, løse konflikter, delta i samtaler, uttrykke følelser og holdninger. Barn lærer seg språk gjennom engasjement og deltakelse – og i nær samhandling med andre barn og voksne.

Mål	Slik gjør vi det
Gi barna varierte og positive erfaringer med å bruke språket som kommunikasjonsmiddel Barna skal få positive erfaringer med å kunne gi uttrykk for egne følelser og tanker	Vi ordlegger det vi ser og opplever gjennom dagen Vi leker med språket, lager tulleord, lærer rim og regler, rytme og sang. Vi klapper lyder. Vi lager tankekart i samlingsstund Vi har ukas ord Vi har alfabetet lett synlig på avdelingene Vi har lesebok og bøker tilgjengelig Vi lytter til lydbøker Vi bruker lek som en inngang til språk Vi har aktiviteter som stimulerer til språklæring

Danning gjennom omsorg, lek og læring

Danning

Vi mener at tiden i barnehagen er starten på en livslang dannelsesprosess for barnet. En prosess der barnet skal utvikle evnen til å reflektere over egne handlinger og væremåte – i samspill med andre mennesker og omgivelsene rundt. Vi skal, sammen med foreldre/foresatte, støtte og veilede barna slik at de blir trygge på seg selv og selvstendige

“Vi er alle
 oppdagelsesreisende
 i livet, hvilken vei
 vi enn følger.”

Fridtjof Nansen

individer. Vi vil utfordre barna til å ha egne meninger og engasjement til det som skjer rundt dem, men samtidig få de til å respektere at andre kan ha en annen mening enn dem selv.

Omsorg

Forutsetningen for barns trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet er OMSORG. Omsorg skal prege barnehagehverdagen vår og komme til uttrykk i alle aktiviteter og praktiske gjøremål. Det handler både om omsorgen mellom voksne og barn og den omsorgen barna viser hverandre. Vi er opptatt av at alle barn i barnehagen skal oppleve at de blir anerkjent for den de er og at de får den støtten og hjelpen de har bruk for til enhver tid.

Lek

Leken er nest etter omsorg den viktigste arenaen for barn, da størstedelen av tiden i barnehagen brukes til lek. I leken foregår det viktige lærings- og dannelsingsprosesser og lek fremmer utviklingen på alle områder; språk, intellektuelt, fysisk, sosialt og emosjonelt. Barnet får styrket sin identitet og selvfølelse i leken, samtidig med at leken gir glede. Lek gjør at barnet får utforsket miljøet rundt seg og sosiale samspill. Lek skaper vennskap.

Vi vil skape inspirerende lekemiljøer som gir barna mulighet for ulike leker – både inne og ute. Vi er opptatt av at alle barn skal ha noen å leke sammen med og støtter barn til å komme seg inn i leken.

Læring

Læring henger tett sammen med lek, danning, sosialisering, utvikling og forandring. Og ut fra egne erfaringer er barna med på å skape sin læring. Barna lærer gjennom alt de opplever og erfarer – på alle arenaer, men spesielt i leken. I barnehagen skal vi støtte, inspirere og utfordre i både formelle og uformelle læringssituasjoner. Vi skal gjennom samtaler, handling og som rollemodeller utfordre barna til å undre seg og reflektere over egne opplevelser, følelser og handlinger. Barnehagen skal legge til rette for at det stimuleres til lek, læring, utforsking og mestring. Vi skal skape nysgjerrighet og stimulere til at barna ønsker å vite mer.

Livsmestring og helse

Rammeplanen beskriver livsmestring og helse som barnas psykiske og fysiske helse, herunder hører forebygging av mobbing og krenkelser. Vi tenker at livsmestring handler om som at barnehagen skal arbeide helsefremmende for å styrke barnas psykiske og fysiske helse. Positive erfaringer sammen med nærværende voksne og andre barn fremmer trivsel og livsglede her og nå, samtidig bidrar erfaringene til robusthet og motstandskraft som gjør barna bedre rustet til å tåle livets opp- og nedturen.

Barnehagen skal også arbeide helsefremmende også når det kommer til fysisk helse. Det gjør at vi i barnehagen legger til rette for at barna får mulighet til ro, hvile og avslapping i løpet av en dag. Samtidig skal vi være en arena hvor barna

får daglig fysisk aktivitet og som fremmer barnas bevegelsesglede og motoriske utvikling. Herunder hører også måltider. Vi er opptatt av å ha god tid rundt måltidene slik at barn og voksne både når å spise seg mette og ha det hyggelig sammen.

I løpet av en barnehagedag er vi opptatt av at barna skal bli sett, hørt og forstått som den de er og ikke hva de gjør. Barna skal føle trygghet. Vi er opptatt av at de voksne i barnehagen skal være tilstede med et varmt hjerte og være gode rollemodeller. Vi skal støtte og veilede, også når ting er vanskelige.

Mål	Slik gjør vi det
Personalet støtter og hjelper barna med å regulere følelser Vi hjelper og støtter barna til å leke og oppleve mestring Vi bidrar til at barna bygger et positivt selvbilde Vi gir barna ro, hvile og avslapping i løpet av barnehagedagen Vi fremmer bevegelsesglede og motorisk utvikling Vi bidrar til at barna utvikler matglede gjennom matlaging og måltider	Vi har daglige samtaler om følelser. Vi beskriver og anerkjenner. Vi hjelper barnet til å beskrive hva det føler Samlingsstund: rollespill, samtaler, vennebøker, grønne tanker – glade barn, Hei-spillet m.m Vi støtter og veileder barna når de møter utfordringer og motgang Vi er gode rollemodeller som er bevisste på hvordan vi kommuniserer med barna. Vi har hvilestund etter lunsj. For de minste barna innebærer det at de sover. De større barna ligger på madrasser og lytter til lydbok. Vi har sofaer på alle avdelinger, der kan barna sette seg ned å slappe av i løpet av dagen. Vi ser fysisk aktivitet og et aktivt uteliv i sammenheng med fysisk og psykisk helse (se også eget avsnitt om et aktivt uteliv). Vi gir barna tilgang til varierte og utfordrende aktiviteter som fremmer bevegelsesglede Vi har en egen kostholdsplan Barna deltar i oppgaver knyttet til måltider (lage mat, dekke bord m.m) Vi setter av god tid til måltider.

Aktivt uteliv i Bjørum barnehage

«Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider» (Rammeplan, 2017, s. 52)

Barnehagens beliggenhet med vårt store uteområde, bymarka på den andre siden av veien og nærhet til buss som tar oss med på turer i nærmiljøet, gjør at det er helt naturlig for oss å satse på et aktivt uteliv. Når vi er ute i naturen får vi gitt barna andre opplevelser og erfaringer enn de opplever inne i barnehagen. Og vi får skapt en hverdag som gir barna en følelse av frihet.

Vårt store uteområde gir barna rike muligheter gjennom hele året. På vinteren kan barna gå på ski, renne på akebrett og romperesere. Vi har lange/korte bakker å renne i, slik at barna kan velge hvor stor utfordring de vil ha. Om sommeren gir vår store hage mulighet for barna til å utforske alt fra blomster og snegler til trær de kan klatre i, Barna kan lære seg å sykle, klatre på «fjell» og de kan grave etter gull i sandkassen. Om våren sår vi grønnsaker som barna er med å høste. Så smaker vi på det vi har dyrket. I tillegg har vi epletrær og bærbusker. Og i bymarka finner vi blåbær og tyttebær. I tillegg til ulike

innsekter. I bymarka kan vi studere maurtuer og dyrespor. Og vi kan utfordre oss motorisk, alt avhengig av hvilken vei vi går. Samtidig kan vi noen steder komme så høyt opp at vi kan speide utover barnehagen og resten av Bjørum.

Vi bruker bål pannen vår aktivt gjennom hele året. På den lager vi mat og varmer drikke.

Vi ønsker å gi barna gode holdninger til naturen og lære å være ute i all slags vær. I tillegg er det viktig for oss at barna får brukt kroppen mest mulig til fysisk aktivitet. Vi ser at barna får økt mestringfølelse og glede når de er fysisk aktive.

I barnehagen har vi faste turdager for barna. Da prioriterer vi å komme oss utenfor gjerdet og gi barna utfordringer og tid til undring, ut fra barnas alder og ferdigheter. Vi mener at barna lærer best når de selv får gjort seg erfaringer; det er vanskelig å oppdage av ei rot kan være glatt, før du har glidd på en. På turdagene har barna med seg egen sekk med mat og drikke. For det er også god læring i å bære maten sin selv og spise fra en matboks uten et ordentlig bord og en stol.

Her er noen av avdelingenes turmål:

Avdeling	Turmål
Knærten	Utforske barnehagens områder innenfor gjerdet. Trilleturer i nærmiljøet
Bamsebo	Gå tur i skogen ved barnehagen på høsten. Gå selv uten sekk Nå gapahuken og toppen ved masta på våren. Gå selv med sekk
Ruffen Kanutten	Indianerskogen, Gapahuken, Masta, Angelskjæret, Sykehusbakken, Klompenbanen, Hundremeterskogen på Spillum, Gulholmstranda. Gå selv med sekk
Gulgruppa (skolestarterne)	Klompen, Svartfjellet, Valan (Vattafjellet) og Spillumfjellet Gå selv med sekk

Barns medvirkning

“ Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal få jevnlig mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barns synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet” (Barnehageloven §3)

Vi bruker dette som utgangspunkt for vår forståelse av hva barns medvirkning betyr og har utarbeidet mål for arbeidet

Mål	Slik gjør vi det
Vi lytter til, og observerer barnets kroppslige og språklige signaler Vi motiverer barna til å ha egne meninger og tanker Vi gir barna opplevelse av å bli hørt og bli tatt på alvor Barna skal oppleve at de har innflytelse på det som skjer i barnehagen	Vi er opptatt av å forstå barnas kroppslige – og etter hvert de språklige signalene de gir oss Vi tar oss tid til å lytte og forstå hva barna forsøker å fortelle oss – slik at de opplever seg hørt Vi snakker med barna om hva de er interessert i, og observerer barnas lek for å kunne bygge videre på interessene deres i de aktivitetene vi planlegger Vi har barnesamtaler med alle barna på storbarnsavdelingene 2 ganger i året Vi samarbeider med foreldrene

Demokrati

«Alle barn skal kunne få oppleve demokratisk deltakelse ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold, uavhengig av kommunikasjonssevner og språklige ferdigheter» (Rammeplan, 2017, s. 8-9).

Vi skal legge til rette for et inkluderende fellesskap hvor alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Vi skal bidra til at barna får en forståelse for og slutter opp om demokratiske verdier og normer som ligger til grunn for det samfunnet vi har i dag. Vi skal lytte til barna og barna skal oppleve at det er lov til å si hva en mener og erfare at andre kan mene noe annet enn dem.

Mangfold og likestilling

«Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt» (Rammeplan, 2017, s. 9).

Barnehagen skal gjenspeile mangfoldet i samfunnet i forhold til funksjonsnivå, alder, kjønn, kultur/språk og familiebakgrunn. Personalet har et ansvar for at alle barn opplever at de selv og de andre i gruppen er betydningsfulle for fellesskapet. Barna skal oppleve tilhørighet i barnehagen. Inkludering er en kontinuerlig prosess.

Barnehagens digitale praksis

«Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring» (Rammeplan, 2017, s. 44).

Digitale verktøy skal støtte opp om det pedagogiske arbeidet rundt barnas læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer om et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Samtidig skal ikke digitale verktøy dominere som arbeidsmåte. Vi bruker digitale verktøy som en del av vår kommunikasjon med foreldre og foresatte. I barnehagehverdagen bruker vi digitale verktøy som en støtte til enkelte aktiviteter. Det kan eksempelvis være å se en film knyttet til et bestemt tema vi arbeider med. Eller å benytte oss av easi-scope (trådløst mikroskop) for å studere ulike materialer.

Trafikksikkerhet

Trafikk er en tydelig del av barnehagehverdagen og vi jobber med temaet igjennom hele barnehageåret. Målet er at barna skal lære seg å ferdes trygt, de skal bli trygge trafikanter. Vi jobber ut ifra rammeplanen og barnas trafikklubb (trygg trafikk). Vi vet at vaner og holdninger i trafikken etableres tidlig, og med barns lek og læring om trafikk blir det lettere å tenke trafikksikkerhet videre i livet. På turer trener vi på å lytte, se, gå rolig, vente på at det er klart, bli sett og bruke refleks, lære skilt osv.

Samisk språk og kultur

«Samiske barn og foreldre har rett til å forvente at personalet har kjennskap til, og legger vekt på, at også den samiske kulturen skal være en del av barnehagens innhold» (Rammeplan, 2017, s. 25).

Vi ønsker at barna skal få kjennskap til samisk kultur og språk, og har hvert år ekstra fokus på det samiske språket og kulturen i ukene opp mot Samefolkets dag.

Bærekraftig utvikling

«Bærekraftig utvikling handler om at mennesker som lever i dag, får dekket sine grunnleggende behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine» (Rammeplan, 2017, s. 10).

Barnehagen skal være med til å lære barna å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Vi må legge grunnlaget for barnas evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Vi er opptatte at å gi barna mulighet for å oppleve glede av og få kunnskap om naturen.

Mål	Slik gjør vi det
Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og bli glade i naturen Barna skal utvikle positive holdninger til – og ta vare på livet på jorden	Vi bruker egne nett for å sende hjem skitne/våte klær Vi gir barna naturopplevelser Vi undrer oss sammen med barna over det vi finner i naturen og i nærområdet vårt Vi sorterer søppel Vi sår, vannet og høster Vi lager mat ut fra det vi har høstet

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

«Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes» (Rammeplan, 2017, s. 37).

For at vi skal kunne gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen må vi være en lærende organisasjon. For å oppnå dette må vi hele tiden kunne begrunne vårt arbeid i barnehageloven og rammeplanen.

Planlegging

Stort sett alt arbeidet vi gjør i barnehagen er på bakgrunn av de planene vi har lagt for hvert enkelt barn, barnegruppen på hver avdeling og barnehagen som helhet. Slik sikrer vi at det blir kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen. Gjennom våre planer viser vi hvordan vi har tolket rammeplanen og hvordan vi realiserer kravene, samtidig som det gjør oss i stand til å arbeide langsiktig og systematisk. Denne årsplanen er en del av den planleggingen vi i barnehagen gjør. Her har vi satt oss overordnede mål for barnehageåret og vi har laget en progresjonsplan som viser hva vi forventer at barna tilegner seg av kunnskap ut fra alder. Hver avdeling lager en periodeplan som er mer konkret enn årsplanen. Her har vi satt opp tema for hver måned, vi har satt oss mål og beskrevet hvordan vi skal nå målene. Ut fra periodeplanen lager vi månedsplaner, som foreldrene får tilgang til på Kidplan. Her kan foreldrene følge med på hva som foregår i barnehagen den aktuelle måneden.

Progresjon og utvikling

«Alle barn i barnehagen skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Barnehagen skal legge til rette for at alle barn får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser» (Rammeplan, 2017, s. 44).

Barnehagen har utarbeidet en egen progresjonsplan for hver av de syv fagområdene. Progresjonsplanen skal være målgivende og en dokumentasjon for oss selv, foreldre og andre. Progresjonsplanen skal være et arbeidsverktøy for personalet og den gir føringer for hvordan vi skal utvikle aktivitetene etter hvert som barna blir eldre. Oppdelingene er ikke fastlåste, men må ses i sammenheng med hvert enkelt barns modenhet og erfaringer.

Mål	Slik gjør vi det
Barna skal få mestringsopplevelser og samtidig ha noe å strekke seg etter	Barna får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter Vi sørger for at nødvendig materiell og utstyr er tilgjengelig for barna Vi deler inn barna i små grupper i løpet av dagen, slik at vi får mulighet for å være tett på, lytte og se hvert enkelt barn og den lille gruppen sammen Avdelingene vurderer fortløpende pedagogiske arbeidet på avdelingen. Dette ses i sammenheng med avdelingenes årshjul. Hvert halve år evalueres arbeidet som en helhet. Vi tilbyr foreldresamtaler 2 ganger i året.

Vurdering og kvalitetssikring

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

Vurderingsarbeidet bygger på refleksjoner over det pedagogiske arbeidet og danner grunnlaget for videre planlegging og gjennomføring. Det legges til rette slik at det dannes gode diskusjoner om barnehagens innhold og arbeid. På denne måten lærer personalet av sin egen praksis og bidrar til å utvikle barnehagen som en pedagogisk virksomhet.

For å synliggjøre hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen er det viktig å dokumentere. Dokumentasjon er et ledd i barnehagens pedagogiske arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten. Gjennom dokumentasjon kan barnehagen vise foreldre, lokalmiljø og barnehagemyndigheten hva barna opplever, lærer og gjør i barnehagen, samt hvordan vi oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen. Vi dokumenterer de vurderingene vi tar, se pkt. over.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling, jf. barnehageloven §1» (Rammeplan, 2017, s. 29).

Foreldresamarbeidet skal alltid ha barnas beste som mål og vi skal legge til rette for et godt samarbeid. Det forutsetter samarbeid bygd på gjensidig tillit og respekt. Samarbeide skal skje på individnivå med foreldrene til hvert enkelt barn. Den daglige kontakten ved levering og henting gir anledning til å overbringe informasjon om hvordan barnet har det hjemme og i barnehagen. For å gjøre kommunikasjonen mellom barnehagen og foreldre bruker vi appen Kidplan fra PBL.

Vi har flere møteplasser i barnehagen hvor foreldre kan medvirke i barnehage hverdagen: dialog i hente- og bringesituasjon, foreldremøter 1-2 ganger i året, foreldresamtaler (2.pr. år), andre samtaler ved behov, foreldreundersøkelser, foreldrekaffe, andre fellesarrangementer og ved deltakelse i samarbeidsutvalget.

Det er barnehagens samarbeidsutvalg som godkjenner årsplanen.

Tilrettelegging for barn som trenger ekstra støtte

«Barnehagen skal tilpasse det allmenpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Hvis det er grunn til å tro at barnets behov ikke kan dekkes innenfor det allmenpedagogiske tilbudet, skal barnehagen opplyse foreldrene om retten til å kreve en sakkyndig vurdering av om barnet har behov for spesialpedagogisk hjelp» (Rammeplan, 2017, s. 40).

Vi er opptatte av å ha en god dialog med foreldre/foresatte hvis det er grunn til å tro at vi ikke kan dekke barnets behov innenfor det allmenpedagogiske tilbudet.

Opplysningsplikt til barnevernet

Personalet i barnehagen arbeider for å forebygge, være oppmerksomme og oppdage barn som kan ha vært/som er utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep. Alle ansatte har opplysningsplikt til barnevernet, jf. Barnehageloven § 46.

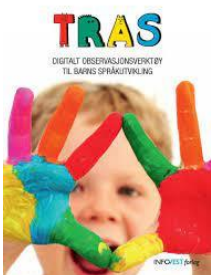
Utviklingsarbeid

«Regjeringen har som mål at barnehagene skal være profesjonelle læringsfelleskap som systematisk jobber med å utvikle kvaliteten, og som har ledere og ansatte med relevant kompetanse» (Barnehager mot 2030 - strategi for barnehagekvalitet).

Barnehageansattes kompetanse er en forutsetning for barnehagens samfunnsmandat. Barnehagen er en del av ReKom (regional ordning for kompetanseutvikling i barnehagen). Her får personalet veiledning og kompetanseheving slik at kvaliteten blir høynet – til barnets beste. De siste tre årene har vi hatt fokus på: det psykososiale barnehagemiljøet og kompetanseløftet – med utgangspunkt i ledelse av pedagogiske prosesser.

Våre kartleggingsverktøy

TRAS er et observasjonsmateriale som består av et skjema der åtte områder som er av betydning for språkutvikling tenkes observert. Områdene er samspill, kommunikasjon, oppmerksomhet, språkforståelse, språklig bevissthet og produksjon knyttet til lyd-, ord- og setningsnivå.

Observasjonsskjemaet gir et visuelt bilde av barns språk- og samspillsferdighet, oppgavene er aldersrelaterte og gir en pekepinn om hva en kan forvente ut fra barnets alder. Målet er at TRAS skal bidra til at barn som strever med sin språktilegnelse skal få adekvat hjelp på et tidlig stadium i utviklingen.

ALLE MED er et observasjonsskjema som dekker barnets seks utviklingsområder: Språkutvikling, lek, sosio-emosjonell utvikling, hverdagsaktiviteter, trivsel og sansemotorisk utvikling. Skjemaet gir et helhetlig bilde av barnet og hva det mestrer. Det er utviklet på grunnlag av teori om sammenhengen mellom språklig og sosial kompetanse.

Våre samarbeidspartnere

Familiens hus:

Helsestasjonens formål er å forebygge fysiske, psykiske og sosiale helseskader hos barn og fremme deres totale helse. Helsestasjonen kan også bidra med råd og veiledning i forbindelse med legemiddelhåndtering og smittevern (barnesykdommer, virus/bakterier, lus).

PPT

Gi tips og veiledning i forbindelse med barn som trenger ekstra oppmerksomhet i forbindelse med utvikling eks. språk. PPT er sakkyndig instans ved tilrådning om spesialpedagogisk hjelp. Dersom barnehagen ønsker samarbeid om og hjelp til enkeltbarn i barnehagen, skal foreldrene gis informasjon i forkant og de må gi sitt samtykke til dette før noe kan gjøres.

Logoped: Vi kan i samarbeid med foreldre henvise barn med språkvansker til logoped.

Namsos kommune

Barnehagemyndighet Liv Damås har rådgiver, veiledning og tilsynsmyndighet med alle barnehager i kommunen.

Utdanningsinstitusjoner

Vi er pliktig til å stille barnehagen til disposisjon for studenter som tar barnehagelærerutdanning. Vi kan i tillegg også ha praksiselever fra nærliggende skoler i perioder.

Lokalsamfunnet

Andre barnehager, skoler, kulturhuset, kino, bibliotek, andre instanser og organisasjoner i nærmiljøet

Avdelingene våre

Ruffen og Kanutten

Ruffen og Kanutten er de to storbarneavdelingene i barnehagen. Vi samarbeider store deler av dagen så dere møter voksne fra begge avdelingene ved levering og henting. Vi er sammen en stund på morgenen, også er vi sammen igjen på

ettermiddagen. Vi er ute hver dag og ofte to ganger om dagen så barna trenger gode uteklær og nok skifteklær.

Her ser dere en skisse over hvordan vår dag stort sett ser ut.

6:45 Barnehagen åpner - frilek
8:45 Morgenmøte
9:00 Frokost
9:30-12:15 Utetid og/eller tilrettelagte aktiviteter
12:00 Lunsj
12.30 Tema-samling
12:30/13.00 Hvilestund for de som trenger det
14:30 Fruktmåltid
15:00- 16:30 Innelek/utelek

Fargegrupper: En dag i uka har vi fargegrupper. Da blir barna delt inn i grupper etter alder og på tvers av avdelingene. Gulgruppa (5-6 åringer) - skolestartergruppa, blågruppa (4-5 åringer) og grønngruppa (3-4 åringer). Vi har tilrettelagte aktiviteter ut ifra barnas alder og interesse. Det kan være språktrening, turer, ulike formingsaktiviteter, lesestund og aktiviteter ute i barnehagen.

Turdager: En dag i uka er det turdag. Barna må ha med seg tursekk med mat, drikke og sitteunderlag. Vi bruker ofte nærområdet, men utforsker også andre steder. Vi går ofte til Masta, Indianerskogen, Klompenbanen og Angelskjæret. Av og til lager vi mat sammen på tur, da får dere beskjed hvis dere ikke trenger tursekk. Vi legger alltid ut informasjon om turen dagen før.

I løpet av en barnehagedag skjer det mye og barna har ofte behov for en hvilestund. Noen sover og noen trenger bare å hvile. Barna må gjerne ha med smokk og kos ved behov.

Ruffen

Barngruppen 2023-2024:
17 barn, 6 gutter og 11 jenter
Personalet på avdelingen:
Ida Kvaale – pedagogisk leder
June Valskrå – barnehagelærer
Eva Anita Angell – fagarbeider
Kristina Husvåg – assistent

Kanutten

Barngruppen 2023-2024:
17 barn, 5 gutter og 12 jenter
Personalet på avdelingen:
Maja Lein – pedagogisk leder
Monica Øyan – fagarbeider
Kjersti Hågensen – fagarbeider
Stine Melhus – assistent

Periodeplan Ruffen og Kanutten 2023-2024

Periode	Tema	Aktiviteter	Mål	Fagområder
August	Sommer Tilvenning Vennskapsuke	Bruke tid på å bli kjent med nye barn, voksne og rutiner. Tankekart om vennskap Lage vennskapsarmbånd Kaninbøker og steg for steg	- Barna skal utvikle respekt og toleranse for hverandre. Både likheter og ulikheter. - Lære ulike konfliktløsnings teknikker og lære de på egenhånd.	Etikk, religion og filosofi Kunst, kultur og kreativitet Kommunikasjon, språk og tekst
September	Høst Brannvernuke Trafikkuke Friluftslivets uke	Samlinger med tema, ser på bilder, spiller spill, ser på plansjer og har samtaler, danser, hjelper katta i fra treet, slukker brann osv. Trafikkbingo, ser på filmer (se og bli sett), refleksbruk, bilbelte/stol, Tarkus og opplegget i rundt. Friluftslivets uke: Turer, bålmat, opplegg rundt Uгла.	- Lære om brannvern og hva vi skal gjøre når brannalarmen går - Lære seg å ferdes trygt i trafikken - Lære seg enkle trafikkregler - Få gode opplevelser ute året rundt. Kjenne på en fellesskapsfølelse - Lære å ta vare på naturen	Antall, rom og form Nærmiljø og samfunn Kropp, bevegelse, mat og helse Natur, miljø og teknologi
Oktober	Høst Forut FN-dag (basar)	Følger Forut sitt opplegg (sang, eventyr, filmer, dans, forming osv.) FN-dag og basar Smaksprøver	- Bli kjent med andre kulturer og deres levemåte - Barna skal få en forståelse for at det finnes mange måter å leve på - Kjenne på nye smaker	Etikk, religion og filosofi Kunst, kultur og kreativitet Kropp, bevegelse, mat og helse
November	Høst Juleforberedelser	Vi begynner med julegaver Sangstund – julesanger	- Barna skal bruke materialer og estetiske virkemidler som dans, språk, musikk, maling, toving, tegning, saks, lim og modellere. - Lære seg noen julesanger og synge de høyt i gruppa	Kunst, kultur og kreativitet Kommunikasjon, språk og tekst
Desember	Vinter Advent Nissefest Luciafeiring	Adventssamling på avdeling og med hele barnehagen, juleverksted, pepperkakebaking, lussekatter, sangstund, nissefest, pynte juletre, lese julebøker	- Bli kjent med ulike tradisjoner i barnehagen - Oppleve gleden av å se i bøker - Lytte til høytlesing	Etikk, religion og filosofi Antall, rom og form Kropp, bevegelse, mat og helse
Januar	Vinter Nyttårsball Førstehjelpsuke	Forsøk – smelter snø, fryser vann, appelsin osv. Lage snøkrystaller og pynte i vinduene med Bruke Henry og opplegget i rundt igjennom uka. Bamselegen kommer også på besøk. Alle kan ha med hver sin bamse	- Undre og utforske filosofiske spørsmål - Holde på tradisjoner i barnehagen - Øke barnas hjelpevilje, bevissthet og kunnskap om førstehjelp.	Antall, rom og form Kunst, kultur og kreativitet
Februar	Vinter Samisk uke Matematisk uke	Kaste lasso, se på bilder, lage mat, bli kjent med flagget, ser på «utstyr», besøk på museet,	- Få kjennskap til samene som Norges urbefolkning og andre kulturer.	Antall, rom og form Nærmiljø og samfunn

	Karneval Ski/akedag	memory, telle på Samisk, høre på joik Ulike former/figurer på gulvet (paradis). Matematikkbamser, lego/ispinne, lage mønster.	- Barna skal få en grunnleggende forståelse for matematiske begreper, som former, mønster og tall - Lære å bruke kroppen for å utvikle romforståelse	
Mars	Vår Påske	Lage påskepynt Påskeevangeliet Tankekart om påska	- Utforske og undre seg over etiske og filosofiske spørsmål - Bruke ulike materialer	Etikk, religion og filosofi Kunst, kultur og kreativitet
April	Vår Kroppen Innsekter	Tegne oss selv, hjerteboka, ta bilder av øye, nese, munn. Bruke bestemmelses duk for å finne ut hvilke innsekter det er. Bruke mikroskop/forstørrelsesglass for å undersøke.	- Sette grenser for egen kropp og ha respekt for andres grenser - Få kjennskap til egen kropp og dens behov - Få erfaringer og kunnskap om dyr, fugler, og vekster i naturen. - Respekt for dyrene	Kropp, bevegelse, mat og helse Natur, miljø og teknologi
Mai	Vår Trafikkuke Innsekter 17-mai Sette potet og så frø	Turbingo, se på skilt, Tarkus Se videoer på trygg trafikk Lage maipynt, øve på sanger, gå i tog, framføre sanger på sykeheimen, aktiviteter ute i barnehagen. Bruke «grønnsaksbøker». Barna er med på prosessen fra vi sår frø, til vi høster grønnsaker	- Få kjennskap til grunnleggende trafikkregler - Få erfaringer og kunnskap om dyr, fugler, og vekster i naturen. - Lære seg mai-sanger og hvorfor vi feirer 17.mai - Bruke ulike teknikker i formingsaktiviteter - Forstå at et frø kan bli til en grønnsak. Forståelse av hvor maten kommer i fra.	Antall, rom og form Nærmiljø og samfunn Natur, miljø og teknologi
Juni	Sommeravslutning	Lære seg sanger og replikker, finne/lage kostymer, lage kulisser, øve på å framføre.	- Lage og framføre en forestilling - Ta i bruk fantasien og uttrykke seg estetisk	Kunst, kultur og kreativitet Kommunikasjon, språk og tekst

Bamsebo

Bamsebo er småbarnsavdelingen i barnehagen. Her er barna i alderen 1-2 år. Så flytter de opp på Ruffen/Kanutten høsten de fyller 3 år. Er det mange barn deler vi barna i 2 småbarnsavdelinger; Knærten og Bamsebo med 1 åringene for seg og 2 åringene for seg.

Vi er ute hver dag, og ofte to ganger om dagen, så barna trenger gode uteklær og nok skifteklær.

Her ser dere dagsrytmen vår. Noen variasjoner forekommer

Kl.06:45	Barnehagen åpner
Kl.08:30	Frokost
Kl.09:30	Tilrettelagte aktiviteter/inneleik/uteleik
Kl. 10:45	Lunsj for de minste som har behov for tidligere dupp
Kl.11:15	Samling
Kl. 11:30	Lunsj
Kl.12:00-14:00	Hvile/sovetid
Kl.14:15	Frukt
Kl. 14:30	Innlek/utelek
Kl.16:30	Barnehagen stenger

De minste barna sover ute i vogn. Barnehagen stiller med vogn og dyne/vognpose (etter årstid). De største barna (2 åringene) sover på madrass inne.

Turdager: En dag i uken er det turdag. Barna må ha med seg tursekk med mat og drikke. Vi bruker oftest nærområdet, men utforsker også andre steder. Av og til lager vi mat sammen på tur, da får dere beskjed hvis dere ikke trenger tursekk.

Vi begynner først med tur når vi er blitt godt kjent på avdelingen. Dere finner uke/månedspan på Kidplan. Det legges også ut informasjon på tavla (kidplan).

Vi ønsker beskjed innen kl.9:00 hvis dere tar en fridag, er syke eller kommer senere.

Barnegruppen 2023-2024:

12 barn; 7 gutter og 5 jenter

Personalet på avdelinge:

Marianne Andersen – pedagogisk leder

Line Sylstad - vernepleier

Anne Lyngsnes – fagarbeider

Anita Mårvik – fagarbeider

Anita Grøtnes – fagarbeider

Periodeplan for Bamsebo

Periode	Tema	Aktiviteter	Mål	Fagområder
August	Sommer Tilvenning	Bruke god tid på å bli kjent med hverandre Henge opp bilder av barna. Fokus på barnas og de voksnes navn.	Bli trygg på å komme til barnehagen og å være i barnehagen. Bli kjent med/trygg på hverandre, avdelingen og rutinene	Kommunikasjon, språk og tekst Nærmiljø og samfunn
September	Høst Tilvenning Brannvernuke	Lage høstbilde. Se etter høsttegn i naturen. Bli kjent med Brannbamsen Bjørnis gjennom bilder, sanger og bøker. Øve oss på å leke sammen, samtale om/sette ord på hvordan vi skal være overfor hverandre Bli kjent med noen bevegelsessanger.	Lære om høsten. Hvordan ser vi at det er høst. Bli kjent med brannbamsen Bjørnis Bli trygg på å komme til barnehagen og å være i barnehagen. Bli kjent med/trygg på hverandre, avdelingen og rutinene.	Natur, miljø og teknologi Kunst kultur og kreativitet Kommunikasjon, språk og tekst Etikk, religion og filosofi Kropp, bevegelse, mat og helse
Oktober	Høst Forut FN-dag	Følger FORUT sitt opplegg (sang, eventyr, filmer, dans, bilder osv) FN-dag og basar -smaksprøver	Bli kjent med en annen kultur enn vår egen. Kjenne på nye smaker	Kunst kultur og kreativitet Kommunikasjon, språk og tekst Nærmiljø og samfunn Etikk, religion og filosofi Kropp, bevegelse, mat og helse
November	Høst Eventyret om Bukkene bruse. Juleforberedelser	Bli kjent med sangen og eventyret om de tre Bukkene Bruse gjennom å bruke konkreter, syng, se i bøker og på bilder. Lage bilde av bukkene. Vi begynner med julegaver	Bli kjent med eventyret om de tre Bukkene Bruse Bli kjent med noen førjulstradisjoner	Antall rom og form Kunst kultur og kreativitet Kommunikasjon, språk og tekst Etikk, religion og filosofi
Desember	Vinter Advent Nissefest Luciafeiring	Adventssamlinger Pynte pepperkaker Lage julepynt og julehemmeligheter. Synge julesanger og lese julebøker	Få gode opplevelser rundt noen juletradisjoner	Etikk, religion og filosofi Antall rom og form Kropp, bevegelse, mat og helse

				Kunst, kultur og kreativitet Kommunikasjon, språk og tekst Nærmiljø og samfunn
Januar	Vinter Kroppen	Kjenne/føle på ulike ting. Ulike formingsteknikker. Eksempelvis fingermaling. Grovmotoriske aktiviteter ute og på puterommet. Bevegelsessanger og dans. Bruke uteområdet/nærområdet. Lek i snøen	Opplive glede og mestring ved å bruke kroppen både finmotorisk og grovmotorisk. Bli kjent med de ulike kroppsdelene, Hvordan ser jeg ut? Bruke ulike sanser	Kropp, bevegelse, mat og helse Kunst, kultur og kreativitet Natur, miljø og teknologi Nærmiljø og samfunn
Februar	Vinter Kroppen Samisk uke Karneval	Kjenne/føle på ulike ting. Ulike formingsteknikker Hinderløype. Telle fingre, tær osv. Bevegelsessanger og dans Markere samefolkets dag	Opplive glede og mestring ved å bruke kroppen både finmotorisk og grovmotorisk. Bli kjent med de ulike kroppsdelene, Hvordan ser jeg ut? Bruke ulike sanser Få litt kjennskap til samene.	Antall rom og form Kropp, bevegelse, mat og helse Kunst, kultur og kreativitet Kommunikasjon, språk og tekst Nærmiljø og samfunn
Mars	Vår Påske	Lage påskepynt og pynte rundt oss. Så karse	Få gode opplevelser rundt noen påsketradisjoner	Antall rom og form Kunst, kultur og kreativitet Etikk, religion og filosofi Kommunikasjon, språk og tekst Nærmiljø og samfunn Natur, miljø og teknologi
April	Vår Eventyr	Bli kjent med noen enkle eventyr- både se i bøker, på bilder og bruke konkreter. Formingsaktiviteter med utgangspunkt i eventyrene vi blir kjent med	Bli kjent med enkle eventyr Gi barna gode lytteopplevelser Opplive glede ved å bruke språket.	Kommunikasjon, språk og tekst Antall rom og form Kunst, kultur og kreativitet

Mai	Vår Lage vår bilde 17. Mai	Gå tur i skogen, og se etter vårtegn Lære litt om 17. mai og hvordan det norske flagget ser ut. Lage mai pynt Øve på å gå i tog	Få erfaring rundt våren som årstid	Kommunikasjon, språk og tekst Antall rom og form Kunst, kultur og kreativitet Nærmiljø og samfunn Natur, miljø og teknologi Etikk, religion og filosofi
Juni	Sommer Blomster Innsekter/småkryp	Lete etter insekter, småkryp og blomster når vi er ute på tur og når vi er på uteområdet Samtale om/benevne det vi gjør og det vi ser rundt oss både i barnehagen, ute og på tur. Lage sommerbilde	Bli kjent med og lære litt om noen utvalgte dyr, insekter og blomster. Få erfaring rundt sommer som årstid	Kunst, kultur og kreativitet Nærmiljø og samfunn Antall rom og form Kommunikasjon, språk og tekst Etikk, religion og filosofi

Progresjonsplan for fagområdene

Kommunikasjon, språk og tekst.

Felles mål: Vi ønsker å gi barna et rikt og variert språkmiljø med allsidige utfordringer

Knærten/Bamsebo		Ruffen/Kanutten	
1-2 år	2-3 år	3-4 år	5-6 år
<p>Mål</p> <p>Vise interesse for å ta kontakt med hverandre nonverbalt/verbalt. Oppleve gleden over å bruke språket. Bli kjent med sanger, bilder, rim og regler. Øve på enkle sanger med bevegelse. Lære dagligdagse begrep. Følge enkle instruksjoner.</p> <p>Hvordan</p> <p>Snakke med barna og bruke begrep, og benevne ting vi har rundt oss.</p>	<p>Mål</p> <p>Utvikle en grunnleggende begrepsforståelse. Utvikle et forhold til tekst og bilde. Oppleve gleden med å være sammen med andre barn. Oppleve gleden med å bruke språket som et kommunikasjonsmiddel i lek og i hverdagen. Lære sanger med og uten bevegelse.</p> <p>Hvordan</p> <p>Samtale med barna og bruke begreper, og benevne ting vi har rundt oss.</p>	<p>Mål</p> <p>Videreutvikle sin begrepsforståelse og få et variert ordforråd. Bruke språket til å skape relasjoner og delta i lek. Oppleve gleden med å se i bøker og snakke sammen om innholdet. Lytte til høytlesing. Ta imot enkle beskjeder og følge de.</p> <p>Hvordan</p> <p>Snakke med barna og bruke begrep, og benevne ting vi har rundt oss</p>	<p>Mål</p> <p>Få kjennskap til ulike skriftspråksuttrykk som lekeskrift, tegning og bokstaver. Uttrykke sine følelser, tanker og meninger. Gjenfortelle fortellinger og eventyr. Oppleve gleden av å se i bøker.</p> <p>Hvordan</p> <p>Snakke med barna og bruke begrep, og benevne ting vi har rundt oss. Sette ord på handlinger, tanker, følelser, og initiativ.</p>

<p>Sette ord på handlinger, tanker, følelser, og initiativ.</p> <p>Bruke varierte, og ulike formidlingsformer (bøker, sanger, bevegelsesleker, bilder, plansjer, eventyr, konkrete, og rim og regler).</p> <p>Være tilstede i barns lek, og støtte ved behov.</p>	<p>Sette ord på handlinger, tanker, følelser og initiativ.</p> <p>Bruke varierte, og ulike formidlingsformer (bøker, sanger, bilder, plansjer, eventyr, konkrete, og rim og regler).</p> <p>Vi skal legge til rette slik at barna har bøker de ønsker å lese i, er tilgjengelig.</p> <p>Vi skal være tilstede i barns lek, og støtte ved behov.</p>	<p>Sette ord på handlinger, tanker, følelser, og initiativ.</p> <p>Vi skal være tilstede i barns lek.</p> <p>Vi skal legge til rette slik at barna har bøker de ønsker å lese i, er tilgjengelig.</p> <p>Bruke varierte, og ulike formidlingsformer (bøker, sanger, bilder, plansjer, eventyr, konkrete, og rim og regler).</p>	<p>Bruke varierte, og ulike formidlingsformer (bøker, sanger, bilder, plansjer, eventyr, konkrete, og rim og regler og gulgruppe aktiviteter).</p> <p>Vi skal legge til rette slik at barna har bøker de ønsker å lese i, er tilgjengelig.</p> <p>Legge til rette slik at barna får et rikt repertoar av eventyr.</p>
---	---	---	---

Kropp, bevegelse, mat og helse.

Felles mål: Gi barna varierte fysiske utfordringer, gode matvaner og mestringsfølelse i forhold til egen kropp

Knærten/Bamsebo		Ruffen/Kanutten	
1-2 år	2-3 år	3-4 år	5-6 år
<p>Mål</p> <p>Bruke kroppen sin allsidig, både inne og ute. Bli glad i å være ute. Bli kjent med de ulike kroppsdelene. Få gode matvaner. Oppleve ulike sanseinntrykk. Oppleve glede ved musikk, rytme og bevegelse.</p> <p>Sette ord på de ulike kroppsdelene etter alder og modning.</p> <p>Hvordan</p> <p>Introdusere de ulike kroppsdelene, vise bilder og sette ord på dem. Være aktive og tilstedeværende, støtte og utfordre barna til variert kroppslig lek ute/inne, med/uten musikk, og anerkjenne barnets mestring. Legge til rette for at måltider er regelmessige, bidra til matglede og gi fellesskapsfølelse hos barna. Gi barna sanseopplevelser.</p>	<p>Mål</p> <p>Lære å sette ord på ulike kroppsdelene, etter alder og modning. Erfare det å mestere kroppen sin mer aktivt ute (bedre kroppsbeherskelse). Lære barn å smake på og få gode matopplevelser.</p> <p>Hvordan</p> <p>Introdusere de ulike kroppsdelene, vise bilder og sette ord på dem. Lage hinderløype ute og i stor rommet i kjelleren. Være aktive og tilstedeværende, støtte og utfordre barna til variert kroppslig lek ute/inne, med/uten musikk, og anerkjenne barnets mestring. Gi barna sanseopplevelser. Legge til rette for regelmessige måltider, og opplevelse av glede og fellesskapsfølelse hos barna, skape gode vaner for hygiene.</p>	<p>Mål</p> <p>Erfare det å har god kroppsbeherskelse. Få kjennskap til egen kropp og dens behov. Kan benevne sine egne kroppsdelene. Gi barna gode vaner i forhold til hygiene og kosthold.</p> <p>Hvordan</p> <p>Introdusere de ulike kroppsdelene, vise bilder og sette ord på dem. Være aktive og tilstedeværende, støtte og utfordre barna til variert kroppslig lek ute/inne, med/uten musikk, og anerkjenne barnets mestring. Legge til rette for regelmessige måltider, og opplevelse av glede og fellesskapsfølelse hos barna, gode vaner for hygiene.</p>	<p>Mål</p> <p>Videreutvikle sine motoriske ferdigheter. Utfordre seg selv i motorisk lek. Sette grense for egen kropp og ha respekt for andres grenser. Erfare hvordan sunn mat gir god helse.</p> <p>Hvordan</p> <p>Oppfordre barn til å delta på kroppslige leker og sangleker og vi deltar selv aktivt med barna. Være tilstede og gi barn veiledning slik at barn får et bevist forhold til å bestemme over egen kropp og respekt for andre. Legge til rette for gode og sunne matvaner og oppmuntre barna til å smake.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Gi barna gode mat opplevelser og trivsel rundt et måltid.

Kunst, kultur og kreativitet.

Felles mål: Barna skal få utvikle en skapende fantasi, kreativ tenkning og handling i form av å få uttrykke seg på ulike måter

Knærten/Bamsebo		Ruffen/Kanutten	
1-2 år	2-3 år	3-4 år	5-6 år
<p>Mål</p> <p>Bli kjent med ulike materialer og teknikker. Oppleve gleden ved å pynte rundt seg med selvlagde produkter. Lære å bruke ulike materialer.</p> <p>Hvordan</p> <p>Gi barna mulighet til å bli kjent med ulike materialer ved å ta i bruk ulike sanser. Vise frem/lage utstilling av ferdige produkter. Legge til rette for og motivere barna til å uttrykke seg gjennom det å skape noe.</p>	<p>Mål</p> <p>Barna skal mestre å bruke ulike materialer og estetiske virkemidler, som dans, musikk, maling, toving, tegning, og modellere. Benevne ulike farger. Oppleve gleden å få uttrykke seg gjennom kunst og estetiske uttrykksformer. Oppleve gleden ved å bevege seg til musikk, dans og rytmer</p> <p>Hvordan</p> <p>Legge til rette slik at barna får kjennskap til ulike materialer. Motiver barna til å være kreativ og uttrykke seg på selvvalgte måter</p>	<p>Mål</p> <p>Barna skal mestre å bruke ulike materialer og estetiske virkemidler, som dans, musikk, maling, toving, klipping, liming og modellering. Lære de mest vanlige fargene og få kjennskap til at farger kan blandes og gir nye farger. Oppleve glede ved å uttrykke seg gjennom kunst og estetiske uttrykksformer. Ta i bruk fantasien og uttrykke seg estetisk.</p> <p>Hvordan</p> <p>Legge til rette slik at barna får kjennskap til materialer. Motivere barna til å være kreativ og uttrykke seg på selvvalgte måter.</p>	<p>Mål</p> <p>Barna skal bruke materialer og estetiske virkemidler, som dans, språk, drama, musikk, maling, toving, tegning, saks, lim og modellere. Mestrer de vanlige fargene og vet hvordan man kan lage andre farger. Bearbeide inntrykk og følelser i møte med kunstneriske og kulturelle uttrykk både inne og ute. Lage og fremføre en forestilling (Gulgruppa).</p> <p>Hvordan</p> <p>Legge til rette slik at barna får kjennskap til materialer. Motivere barna til å være kreativ og uttrykke seg på selvvalgte måter. Motivere barna til å mestre det å fremføre en forestilling.</p>

Natur, miljø og teknologi.

Felles mål: Barna skal få utvikle en forståelse for naturens egenart og lære seg å ta vare på naturen, høste av naturen og bruke naturen gjennom årstidene

Knærten/Bamsebo		Ruffen/Kanutten	
1-2 år	2-3 år	3-4 år	5-6 år
<p>Mål</p> <p>Få kjennskap, og vekke nysgjerrigheten til ulike dyr, fugler, og vekster som finnes i nærmiljøet. Bli kjent med fenomenet; «det å være ute i naturen». Øve seg å gå på tur i ulike terreng.</p> <p>Hvordan:</p>	<p>Mål</p> <p>Få kjennskap, og vekke nysgjerrigheten til ulike dyr, fugler, og vekster som finnes i nærmiljøet. Kjennskap til årstidene og naturen i endring. Bli glad i å gå på tur.</p> <p>Hvordan</p> <p>Legger til rette for mangfoldige naturopplevelser, og bruke</p>	<p>Mål</p> <p>Får erfaring og kunnskap om dyr, fugler, vekster i naturen. Kjennskap til årstidene og naturen i endring. Lære begynnende kunnskaper om det å ta vare på naturen. Oppleve tilhørighet til naturen.</p>	<p>Mål</p> <p>Får erfaring og kunnskap om dyr, fugler og vekster i naturen. Lære å ta vare på naturen. Lære/erfare å bruke det naturen har å tilby oss. Erfare det å bruke naturen som en lek arena.</p> <p>Hvordan</p>

Legger til rette for mangfoldige naturopplevelser, og bruke naturen/ uteområdet som arena for lek, undring, utforskning og læring. På tur-dagene prøver vi å komme oss ut porten, gjerne på skogstur i ulendt terreng.	naturen/ uteområdet som arena for lek, undring, utforskning og læring. På tur-dagene prøver vi å komme oss ut av porten, gjerne på skogstur i ulendt terreng.	Hvordan Legger til rette for mangfoldige naturopplevelser, og bruke naturen/ uteområdet som arena for lek, undring, utforskning og læring. På tur- dagene våre legger vi til rette slik at de ulike turmålene våre blir gjennomført (se eget punkt).	Legger til rette for mangfoldig naturopplevelser, og bruke naturen/ uteområdet som arena for lek, undring, utforskning og læring. <ul style="list-style-type: none"> ○ På tur- dagene våre legger vi til rette slik at de ulike turmålene våre blir gjennomført (se eget punkt).
--	---	--	---

Antall, rom og form

Felles mål: Gi barna forståelse for grunnleggende matematiske begreper og stimulere til undring og utforskning

Knærten/Bamsebo		Ruffen/Kanutten	
1-2 år	2-3 år	3-4 år	5-6 år
<p>Mål</p> <p>Enkel telling før matsang (1, 2, 3). Telle til 5 etter alder, og modning. Bli introdusert for ulike former. Bli kjent med begrepet Stor/ Liten.</p> <p>Hvordan</p> <p>Telle sammen med barna i ulike varianter.</p> <p>Lære matematiske begreper og hva de ulike formene heter.</p> <p>Undersøke og sortere ulike former.</p> <p>Introdusere Stor/ Liten firkantet kloss.</p> <p>Eventyr, for eksempel Bukkene Bruse.</p>	<p>Mål</p> <p>Erfare ulike former og størrelser. Blir kjent med ulike begreper, stor/liten, lang/kort. Telle i det daglige</p> <p>Hvordan</p> <p>Legge til rette for lek med duplo, puslespill, klosser.</p> <p>Telle sammen med barna. Bruke matematiske begreper. Hva de ulike formene heter og undersøke, og sortere ulike former.</p> <p>Bruke eventyr, bøker, sanger som gir barn matematisk tenkning.</p>	<p>Mål</p> <p>Telle 1,2,3... etter alder og modning. Lære og gjenkjenne former. Få en grunnleggende forståelse for matematiske begreper, som former, mønster og tall.</p> <p>Hvordan</p> <p>Legge til rette for lek med duplo, puslespill, klosser, jøvobrikker</p> <p>Telle sammen med barna. Bruke matematiske begreper. Hva de ulike formene heter og undersøke, og sortere ulike former.</p> <p>Bruke eventyr, bøker, sanger som gir barn matematisk tenkning</p>	<p>Mål</p> <p>Lære å undre seg over matematiske sammenhenger. Lære å bruke kroppen og sansene for å utvikle romforståelse.</p> <p>Hvordan</p> <p>Legge til rette for lek med duplo, puslespill, klosser, jovo brikker</p> <p>Telle sammen med barna. Legge til rette for matematiske erfaringer og berike barns lek med matematikk.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Inspirere barna til matematisk tenkning. Bruke eventyr, bøker, sanger som gir barn matematisk tenkning.

Knærten/Bamsebo		Ruffen/Kanutten	
1-2 år	2-3 år	3-4 år	5-6 år
<p>Mål</p> <p>Bli kjent med tradisjonene våre. Utvikle barnas toleranse, interesse og respekt for hverandre.</p> <p>Hvordan</p> <p>Gi barna kjennskap til, markere merkedager, høytider og tradisjoner.</p> <p>Øver oss på å være sammen med andre i små, og store grupper (empati, omsorg, ta hensyn til hverandre, dele, leke sammen).</p>	<p>Mål</p> <p>Bli kjent med tradisjonene våre; høytider og merkedager. Barna skal utvikle empati og vise omsorg for hverandre. Øve på konflikthåndtering.</p> <p>Hvordan</p> <p>Gi barna kjennskap til, markere merkedager, høytider og tradisjoner.</p> <p>Øver oss på å være sammen med andre i små, og store grupper (empati, omsorg, ta hensyn til hverandre, dele, leke sammen).</p> <p>Være tilstede når en konflikt har oppstått og gi barn veiledning ved behov.</p>	<p>Mål</p> <p>Bli kjent med ulike tradisjoner barnehagen. Respekt og toleranse for hverandre. Både likheter og ulikheter. Lære ulike konfliktløsnings teknikker</p> <p>Hvordan</p> <p>Møte barns tro og undring med respekt og forståelse.</p> <p>Være tilstede når en konflikt har oppstått og gi barn veiledning når det er behov.</p>	<p>Mål</p> <p>Utforske og undre seg over etiske og filosofiske spørsmål. Barna skal få en forståelse for at det finnes mange måter å leve på. Løse konflikter på egenhånd</p> <p>Hvordan</p> <p>Møte barns tro og undring med respekt og forståelse.</p> <p>Bidra til at barns toleranse og respekt for forskjeller.</p> <p>Være tilstede i leken og undre oss over etiske og filosofiske spørsmål barn undrer seg over.</p> <p>Være tilstede når en konflikt har oppstått og gi barn veiledning når det er behov.</p>

Knærten/Bamsebo		Ruffen/Kanutten	
1-2 år	2-3 år	3-4 år	5-6 år
<p>Mål</p> <p>Barna skal oppmuntres til å medvirke i egen hverdag. Få ulike opplevelser i, og omkring barnehagens nærmiljø. Oppleve gleden ved å dele opplevelser med andre. Får forståelse av at vi er en del av ett større samfunn gjennom turer i nærmiljøet. Oppleve fellesskap. Hjelpe barna med å orientere seg.</p> <p>Hvordan</p> <p>Gi barna valgmuligheter. Introdusere barna for ulike steder i nærmiljøet. Ta med en gruppe barn på tur. Gi dem ulike varianter av opplevelser, og sett ord på det.</p>	<p>Mål</p> <p>Barna skal oppmuntres til å medvirke i egen hverdag. Få kjennskap til samene som Norges urbefolkning og andre kulturer. Oppleve gleden ved å dele opplevelser med andre. Få forståelse av at vi er en del av et større samfunn gjennom turer i nærmiljøet.</p> <p>Hvordan</p> <p>Gi barna valgmuligheter. Bruker nærmiljøet aktivt og gir barna ulike varianter av opplevelser. Markering av samefolkets dag. Legger til rette slik at alle barn føler seg verdifulle og er inkludert i et fellesskap</p>	<p>Mål</p> <p>Barna skal oppmuntres til å medvirke i egen hverdag. Få kjennskap til samene som Norges urbefolkning og andre kulturer. Få erfaringer og kunnskaper om nærmiljøet. Få kjennskap til grunnleggende trafikkregler.</p> <p>Hvordan</p> <p>Gi barna valgmuligheter. Markering av Samefolkets dag. Bruker nærmiljøet aktivt og besøker samfunnsinstitusjoner. Går på tur i trafikken og øver på reglene som gjelder for fotgjengere.</p>	<p>Mål</p> <p>Barna skal oppmuntres til å medvirke i egen hverdag. Få kjennskap til samene som Norges urbefolkning og andre kulturer. Få erfaringer og kunnskaper om nærmiljøet. Ser og opplever at vi er en del av et samfunn, og lære seg å orientere seg. Lære grunnleggende trafikkregler.</p> <p>Hvordan</p> <p>Gi barna valgmuligheter. Markering av Samefolkets dag. Bruker nærmiljøet aktivt og besøker samfunnsinstitusjoner.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Går på tur og kan de grunnleggende trafikkregler.

Årsplanen er godkjent av SU, 22.11.2023